

Таким чином, можна зробити висновок, що, для сучасних інновацій в освіті має бути характерним вдосконалення існуючих та створення нових базових установок і цінностей, що пов'язані зі змінами в способах діяльності.

Література

1. Євтух М. Б. Інноваційна діяльність в освіті: становлення гуманістичної парадигми / М. Б. Євтух, С. В. Яшник // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія. – 2017. – Вип. 259. – С. 86-94.
2. Бойко І. І. Особистість педагога у контексті сучасних інноваційних процесів: модернізація в системі освіти та професійної підготовки / І. І. Бойко // Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: зб. матеріалів конф. / за ред. О. В. Пастовенського. – Житомир, 2017. – С. 29-37.
3. Третьюко В. В. Сучасні тенденції інноваційного розвитку системи вищої освіти в Україні / В. В. Третьюко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка, соціальна робота – 2011. – Вип. 23. – С. 186-188.
4. Олійник В.В. Проблеми і перспективи розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах розбудови нової української школи [Електронний ресурс] // В.В. Олійник, М.О. Кириченко, О.М. Отич та ін. – Режим доступу : https://scholar.google.com.ua/citations?user=XL3or_EAAAAAJ&hl=ru

УДК 37.064.1:34

БОРКОЛЕШ С. В., КОБАЛЬ В.І.,
Мукачівський державний університет

Правова просвіта як невід'ємна складова системи роботи школи з батьками дітей, схильними до правопорушень

Важливою і невід'ємною складовою роботи сучасного менеджера закладу освіти є забезпечення належного функціонування системи виховної роботи з дітьми, підлітками, молоддю у тісній співпраці з батьками та громадськістю мікрорайону школи, міста, району, області тощо.

Оновлення змісту освіти, впровадження нових пріоритетних напрямів, основних шляхів реформування, нових підходів, виховних систем, форм і методів навчання і виховання та пошуку шляхів засобів їх реалізації, як наголошується в «Державній національній програмі «Освіта». («Україна XXI століття»), – важлива ланка в реформуванні «освіти в Україні і передбачає приведення його у відповідність з сучасними потребами особи і суспільства» [1].

Серед актуальних проблем, що їх висунуло сьогоднішня Україна перед педагогами, гостро стоїть проблема попередження у середовищі дітей і молоді проявів девіантної поведінки, вирішення якої, на нашу думку, неможливе без тісної співпраці школи з батьками. Одним із важливих напрямів такої співпраці є правова просвіта батьків.

Правова освіта та виховання у Мукачівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 13 є одним із пріоритетних напрямів роботи, який базується на правових нормах, принципах гуманізму та демократизму. З метою досягнення

позитивного результату педагогічний колектив застосовує комплексну систему, що поєднує в собі оптимальний вибір змісту, форм, методів, принципів, шляхів та засобів їх реалізації.

Система роботи закладу освіти з правового виховання дітей і молоді та правової просвіти батьків подана на рис. 1.

Наукою і практикою доведено, що будь-яка робота повинна бути системною, логічною і поступовою. Для того, щоб результативно організувати профілактичну роботу з дітьми, необхідно знати про них якомога більше: починаючи від морального клімату у сім'ї і закінчуючи захопленнями та мріями дитини. Поведінка підлітка у суспільстві часто залежить від того, у якій сім'ї виховується дитина, які моральні та соціальні пріоритети має родина.

Тісна співпраця з батьками – вагомий аспект у вихованні підростаючого покоління.

Тому, упродовж року класні керівники та класоводи відвідують учнівські сім'ї вдома. Результати спостережень фіксуються у «Журналі індивідуальної роботи з сім'ями», з якого можна довідатися про психологічний та моральний клімат сім'ї, про культурні та духовні цінності, якими живе родина. На основі звітів класних керівників та актів обстежень заступник директора з виховної роботи складає та поповнює банк даних сімей певних категорій, у тому числі неблагополучних сімей, сімей, де проживають діти, схильні до правопорушень, тривожні діти, неповних сімей та ін. Адже саме у таких сім'ях найчастіше виникають проблеми у вихованні дітей. З батьками проводяться індивідуальні бесіди як класними керівниками, психологом так і адміністрацією школи. Така форма роботи є ефективною, оскільки батьки йдуть на відвертість при індивідуальному спілкуванні та діляться проблемами, які виникають у вихованні дітей, що забезпечує умови для надання конкретної, ефективною, індивідуальною поради.

На батьківських зборах, на засіданнях батьківського лекторію, який відбувається двічі на семестр, розглядаються питання та проблеми, що є актуальними для кожної сім'ї, що хвилюють усіх батьків. Так, зокрема, у поточному навчальному році були прочитані лекції «Які «уроки» може отримати дитина, що стикається з домашнім насильством?», «Що таке насильство?», «Як вберегти дитину від впливу вулиці» та ін. Також опрацьовуються нормативні документи щодо боулінгу, профілактики насильства у сім'ї, про порядок розгляду звернень з приводу здійсненого насильства над неповнолітнім або можливості реальної загрози його здійснення та ін.

Ще однією з активних і дієвих форм роботи з батьками є засідання штабу профілактики правопорушень. Засідання відбуваються планові (складання плану роботи, звіти класних керівників, вчителів-наставників, учнів, схильних до правопорушень) та позачергові (якщо виникає така необхідність через НС). Вони проходять у традиційній та нетрадиційній формі: найчастіше це круглий стіл спільно з представниками КМСД, комісією у справах дітей при виконкомі,

опікунською радою. У цьому навчальному році на таких засіданнях розглядалися питання правопорушень підлітків та дрібних крадіжок, пропуски навчальних занять без поважних причин, насильство та жорстокість серед неповнолітніх та ін.

Рис. 1. Система роботи закладу освіти з правового виховання

Досвід співпраці школи з батьками у межах досліджуваної нами проблеми доводить, що батьки часто самі мають недостатню правову культуру і не знають, яка відповідальність чекає їхніх дітей за скоєні правопорушення та злочини. Тому у школі розроблені пам'ятки для батьків та дітей «Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх», «Пам'ятка для батьків».

Узагальнення досвіду роботи школи під час асистентської управлінської практики дало можливість нам визначити такі основні напрями, форми і методи правової просвіти батьків:

1) профілактична робота (ознайомлення з положенням Конвенції ООН про права дитини, Законом України «Про охорону дитинства» через: випуск інформаційного вісника; виступи фахівців; випуски усного журналу; розроблення пам'яток; проведення спільних свят з використанням літературно-музичних композицій); діагностична робота (анкетування, тестування батьків; відвідування сімей удома з метою вивчення умов життя дитини в родині, соціально-педагогічних умов родинного виховання; розроблення стратегії тактики подальшої роботи з батьками); корекційна робота (розроблення технологій залучення батьків групи ризику до корекційно-педагогічного процесу через створення груп і проведення зустрічей, тренінгів, надання консультацій);

2) завдання роботи школи з сім'єю: пропаганда педагогічних знань з метою підвищення педагогічної грамотності батьків; проведення заходів, спрямованих на оволодіння батьками системою умінь, необхідних для організації діяльності дитини вдома; гуманізація змісту та форм роботи з сім'єю і взаємовідносин педагога-батьки;

3) групові форми правового виховання: психолого-педагогічний університет (заняття проводяться щомісяця), лекторії правових занять (зустрічі з лікарями, представниками правоохоронних органів та виконавчої влади), лекторії педагогічних знань (заняття проводять вчителі, класоводи, класні керівники), загальношкільні конференції, батьківські збори, дискусійні клуби, круглі столи та неформальні зустрічі;

4) індивідуальна робота з батьками: відвідування сімей учнів вдома, індивідуальні бесіди та консультації, зустрічі з батьками; написання старшокласниками творів на теми «Мої батьки», «Як моя сім'я проводить вихідний день» та ін. Ці твори дають матеріал для обговорення багатьох важливих питань відносно моральної поведінки окремих батьків вдома;

5) адміністрації шкіл, педагогами варто пам'ятати: батьки – це джерело інформації. Саме вони найкраще знають своїх дітей і можуть допомогти вчителям краще зрозуміти їх характери та інтереси. Вони також – джерело для удосконалення школи. Якщо заклади освіти дослухаються до думок та зауважень щодо освітнього процесу, то разом вони будуть творити кращу освіту; батьків можна і треба залучати до викладання на додаткових заняттях або запрошувати на уроки як представників певних професій. Це урізноманітнює методи навчання та робить його цікавішим;

6) співпрацю школи і батьків слід розглядати не лише як зв'язок «батьки-вчителі», а й як зв'язок між школою та місцевою громадою загалом. І на завершення – щоб стати партнерами школи, батьки мають володіти всією інформацією, й інформувати їх – обов'язок школи.

Література

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>